

İşletmeciliğin Değişen Mesleki Algısını Değerlendirmek Üzerine Bir Çalışma*

M Şebnem Ensari†, Ezgi Yıldırım Saatçi, Elçin Yeşil

İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul Okan Üniversitesi

MAKALE BİLGİSİ

Makale Tarihiçesi:

Başvuru: 15.10.2018
Revizyon: 07.12.2018
Kabul: 15.04.2019

Anahtar Kelimeler: İşletme, Meslek algısı, İşletme Eğitimi

ÖZ

Amaç: Bu araştırmanın amacı, farklı yaş grupları için işletme eğitimine ve yöneticiliğe yönelik algının farklı olup olmadığını ve hangi açılardan farklı olduğunu tespit etmektir.

Tasarım/Yöntem: Uygulamalı ve tasarım modeli nedensel bir bağlam içeren bir çalışma yapılmıştır. Çalışmaya katılan bireyler basit tesadüfi örneklem ile seçilmiş ve e-posta yoluyla anketler ulaştırılmış ve geri dönüş yapılan anket sayısı 399 olmuştur.

Sonuçlar: Çalışmanın sonucunda, farklı yaş grupları altındaki bireylerin işletme ve işletme eğitimini algılaması açısından; mesleğin sağladığı statü, mesleğin gereklilikleri ve mesleğin sağladığı fırsatlar açısından farklılıkları olduğu görülmüştür.

Özgün Değer: Bu çalışmanın, üniversitelerin işletme bölümlerine giderek azalan ilginin nedenini anlamaya yönelik bir çalışma olması ile ilgili yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

A Study on Assessing the Change in Perception of Business Profession

M Şebnem Ensari, Ezgi Yıldırım Saatçi, Elçin Yeşil

İstanbul Okan University, İstanbul Okan University, İstanbul Okan University

ARTICLE INFO

Article history:

Received: 15.10.2018
Received in revised form:
07.12.2018
Accepted: 15.04.2019

Key Words: Business, Professional perception, Business Education

ABSTRACT

Objectives: The aim of this study is to determine differences in different age groups about the perception of business education and management.

Methods: The study is an applied study and the design model includes a causal context. Individuals who participated in the study were selected with random sampling, the questionnaires were sent by mail and the number of returned questionnaires was 399.

Results: As a result of the study, it has been found some differences under different age groups; in terms of in terms of the status provided by this profession, the requirements of the profession and the opportunities provided by the profession.

Originality: : It is thought that this study will contribute to the literature since it is one of the unique research which is aiming to understand the cause of decreasing interest in business departments in

DOI: <https://doi.org/10.25203/idd.470581>

* Bu çalışma, 10-12 Mayıs 2018 Tarihleri arasında Trabzon Türkiye'de düzenlenen olan 26. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi'nde sunulan bildirinin genişletilmiş çalışmasıdır.

†Corresponding Author: E-mail: sebnem.ensari@okan.edu.tr ORCID: 0000-0002-3173-2568,

E-mail: ezgi.saatci@okan.edu.tr ORCID: 0000-0002-3767-2842, E-mail: elcin.yesil@okan.edu.tr ORCID:0000-0001-6795-7235.

1. GİRİŞ

Ticaretin olduğu her toplumda işletmeler tarih içerisinde hep yer almasına rağmen, işletme yönetiminin bilim olarak görülmesi sanayi devrimi sonrası verimlilik arayışı ile başlamış ve 19.yüzyıl sonrası yönetimin bilimsel bakış açısı kazanması gerekliliği girişimciler tarafından giderek daha fazla kabul görmüştür. Böylelikle Avrupa ve Uzakdoğu ülkeleri temelinde günümüze kadar gelişme gösteren işletme biliminin tarihi yaklaşık 100 yıl kadar önce Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Harvard Üniversitesi'nde kurulan merkezde işletmeciliğin bir alt disiplin olarak görülmesiyle başlamıştır (Kurt, 2016). Alana dair ilk araştırmalar merkezin bulunduğu üniversitede 1927 yılında N.S.B. Grass tarafından kurulan kürsü ile başlamıştır. Alfred D. Chandler çalışmaları ile alana uluslararası düzeyde önemli katkılar sağlayarak işletmeciliğin bir bilim olarak gelişimine ivme kazandırmıştır (Amatori ve Jones, 2003:13). Popülarlığı gittikçe artan bu alan yönetim ve örgüt alanında çalışan araştırmacılarında (Clark ve Rowlinson, 2004) desteği ve davetiyle daha fazla önemsenmeye başlanmıştır ve bu temel araştırma alanlarında işletme tarihinin metot, yaklaşım ve bakış açısından faydalanılması gerektiği vurgulanmıştır. İnsanların gereksinimlerini karşılayacak mal ve hizmetlerin üretimini ve dağıtımını gerçekleştirerek topluma fayda sağlayacak faaliyetler gösteren ve bunun sonucunda genellikle kar elde etmeyi amaçlayan, bazı gereksinimlerin bir ihtiyaç olarak benimsenmesi için çaba sarf eden ve birçok kişiye istihdam sağlayan işletmeler (Mirze ve Ülgen, 2013) özellikle 19. yüzyıl ve sonrasında küresel kapsamda sosyo-ekonomik anlamda rol alıcılar olarak dikkat çekmeye başlamışlardır. Bu sürecin sonucu olarak, işletme eğitimi almanın bireylere önemli meslek kazandıracığı düşüncesi ile 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Türkiye'de zamanımızın işletme eğitimi anlayışına yakın sayılabilecek, sanayi devrimi sonrası koşullara uyumlu ve batılı anlamda eğitime yatkın yükseköğretim kurumları açılmaya başlamıştır. İş yaşamı, işletmecilik, işletme ile alakalı temel bilgileri, metotları, teorileri ve süreçleri öğretmeyi amaçlayan işletme eğitimi zamanımızın iş yaşamında her sektörde ve her düzeyde çalışanların ihtiyaç duyduğu bilgileri içermektedir (Özkul, 2012). Son yüzyıl içerisinde birçok işletme okulu açılmış ve farklı disiplinlerde kişilere yüksek lisans programları ile işletme yönetimi öğretilmeye çalışılmıştır. Ne var ki son on yıl içerisinde, tüm dünyada ve ülkemizde, işletme bölümlerine ilginin azaldığı gözlemlenmektedir.

Bu çalışmanın amacı, farklı yaş grupları arasında mevcut işletmecilik, yönetim ve işletme eğitimine dair algıyı incelemek ve farklılıkları tespit etmektir. Bu amaçla, rastgele örneklem metodu ile farklı yaş gruplarından 399 kişiye ulaşılmış ve elde edilen veriler SPSS programına yüklendikten sonra, geçerlilik ve güvenilirlik testleri, faktör analizi ve fark testleri yapılmış ve çalışmanın sonucu olarak işletmeciliğe ait statü, gereklilikler ve işletme eğitimin yarattığı fırsatlar konusunda farklı yaş grupları arasında farklılıklar tespit edilmiştir. Bu çalışmanın, dönem itibarıyla bireylerin ve özellikle genç kuşağın işletmecilik mesleğine yönelik algısını değerlendirerek, mevcut bakış açısını anlamak ve geleceğin işletmecilik eğitimlerini şekillendirmek konusunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Yöneticilik eski çağlardan beri var olan bir iştir, ancak yöneticiliğin meslek olarak toplumdaki değişen algısını anlamak için; öncelikle bilimsel olarak yönetim düşüncesinin gelişimini ve mesleklerin toplumlar tarafından nasıl algılandığını ve bu algıyı etkileyen faktörleri bilmek gerekmektedir.

2.1. Yönetim ve Yönetim Bilimi

Yönetim, bir işletmenin veya örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için kişilerin bireysel amaçlarından uzaklaşarak belirlenen ortak amaca yönelmeleriyle işletmenin sahip olduğu kaynaklarının etkili ve verimli kullanıldığı süreç şeklinde ifade edilmektedir (Bonne ve Kurtz, 2016: 218).

Yönetim alanını kapsayan konular geçmişten günümüze insanların ortak amacı gerçekleştirmek için birleşerek iş birliği yaptığı ortamlarda her zaman var olmuştur (Mirze ve Ülgen, 2013). İşletme ve yönetim bilimi en eski sanat, en yeni bilimler arasında gösterilmektedir. İnsanın toplum içinde sosyal bir birey olması ile başlayan süreçte ilişkilerin yönetimi, avcı toplumlarda ayakta kalmak için askeri yönetim, tarıma yönelen toplumlarda ise verimlilik tabanlı kaynak yönetimi ile kendini göstermiştir. Tek tanrılı dinler ile kurumsallaşan dini yapıların yönetim süreci de en az askeri tabanlı yönetim süreçleri kadar etkili olmuş ve günümüze kadar pek çok uygulamayla devamlılığını kanıtlamıştır.

"Tarihi çok eskilere dayanan yönetim bilimi, ancak 20. yy. başından bu yana yani F.Taylor'un 1911 yılında Bilimsel Yönetim adlı kitabını yazmasından sonra ciddi olarak sosyal bilim haline gelmiştir" (Eren, 2013:17). Buharlı makine gücü ile üretime geçilmesi ile insan bir makine olarak kabul edilmeye başlamış, duygu durumları ve sosyal ihtiyaçları gibi değişkenlerin göz ardı edilmiş, işverenlerin kazançları ön planda tutulurken insan unsuru ikinci planda yer almıştır. Bu yıllarda daha çok üretim odaklı bir yönetim anlayışı hakim olmuştur. (Can, Aşan ve Aydın, 2006). Sanayi devrimi ile ortaya çıkan kitle üretimini yönetme süreci, günümüz profesyonel işletme yönetimi anlayışı ivme kazandırmış, verimlilik odak noktasına koyan klasik örgüt kuramlarıyla Frederick Taylor'ü, Avrupa'da Henri Fayol, Max Weber gibi öncüler takip etmişlerdir. Klasik dönem yaklaşımlarının temel

hareket noktaları paralellik göstermektedir. Bu yaklaşımların odak noktaları teknik ve ekonomik etkinlik ve verimlilik (Sabuncuoğlu ve Tüz, 2013). Yaklaşımların tümünde ortak tek bir hedef vardır: "İdeal olana ulaşmak."

Yönetim biliminin ikinci önemli temel yaklaşımı, 1930'lardan sonra kabul görmeye başlayan insan ilişkileri yaklaşımı olarak adlandırılan neo klasik yönetim yaklaşımıdır. Temsilcileri Elton Mayo, McGregor, Likert gibi akademisyenler olan bu kuram, klasiklerin kavram ve ilkelerine dayanmakla birlikte özde onların eksiklerini tamamlamak ve aksayan yanlarını düzeltmek amacıyla geliştirilmiş (Alpugan, 1995 içinde Bolat ve diğerleri, 2014:37). Neo klasik dönemde insanın makine olarak görülmesinin verimliliğe olumlu etki etmediği anlaşılmış ve üretim- verimlilik sorunlarının çözümleri insan unsuru dikkate alınarak aranmaya başlanmıştır. Bu dönemdeki yaklaşımların ana fikri insanı tanımak ve anlamaktır. Tüm yaklaşımların amacı insanın beceri ve potansiyelinden en çok faydayı elde etmektir. Neoklasik dönemde insan ekonomik bir araç olarak görülmekten çıkmış bireysel farklılıkları ile kabul edilmeye başlanmıştır. İşletmelerde her ne kadar çok üretimde verimlilik ve etkinlik amaç edinilse de yavaş yavaş sürdürülebilirlik kaygıları da oluşmaya başlamıştır. Bu nedenle organizasyon ne kadar mükemmel yapılmış olsa da sürdürülebilirliği insan unsurunun sağlayacağı düşüncesi etkisini göstermeye başlamıştır. Fiziksel mükemmelliğin insan unsuru ile kolaylıkla bozulabileceği düşüncesi işletme amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için işletmeleri insanın motive etmenin yollarını aramaya yönlendirmiştir. İşletmelerin açık birer sistem olduğu, farklı ihtiyaçları olan insanların bir araya gelmesi sonucu oluştuğu, sadece düzgün statik bir organizasyonun yeterli olmadığı düşüncesi neo klasik dönem yaklaşımlarıyla örgütlere nüfuz etmeye başlamıştır. Böylelikle neo klasik dönem insan faktörünü ön plana çıkarmıştır. Daha sonrasında klasik ve neoklasik kuramlar bağlantı kurarak ve yeni bakış açıları ekleyerek diğer kuramları geliştirmeyi hedefleyen modern yönetim kuramları ile insan, örgüt ve çevre ilişkisi bütünsel bir bakış açısı ile değerlendirilmeye başlamıştır. 1950 sonrası işletmeleri çevreleri ile ilişkilendiren sistem yaklaşımı ve 1970'lerden sonra kabul gören durumsallık yaklaşımları ile modern yaklaşım teorileri hem klasik hem de davranışsal yönetim teorilerinin yetersiz kalmasının etkisi ile şekillenmiştir (Genç, 2005:71). Modern yaklaşımlar işlemeyi çevresi ile yoğunluklu olarak alışveriş içerisinde olan açık sistemler olarak değerlendirmiştir. En iyi yönetim için en iyi yönetim tarzı veya en iyi örgüt anlayışı en iyi yönetim insan, teknoloji ve çevreye göre değişiklik gösterir anlayışına dönüşmüştür. 1970'lerden günümüze re-organizasyon, değişim mühendisliği, öğrenen organizasyonlar, toplam kalite yönetimi gibi çağdaş yönetim yaklaşımları gündeme gelmiştir.

Bütün bu gelişmelerin sonucu olarak, işletmeleri yönetme konusu, hem dünyanın yaşadığı küreselleşme, krizler, savaşlar gibi gelişmeler, hem de teknolojinin ve endüstrilerin gelişmesinin bir sonucu olarak muhasebe, finans ve pazarlama gibi jenerik konularının yanı sıra bilişim, psikoloji, ekonomi, sosyoloji gibi pek çok disiplinden de etkilenecek giderek daha multi-disipliner bir platformda daha bilimsel bir hal almıştır.

2.2.Meslek Algısı

2.2.1. Meslek ve Meslek Algısı Kavramları

Meslek; "Belirli bir eğitim ile kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek ve hizmet vermek karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş" anlamında gelmektedir (TDK, 2006). Meslek; aynı zamanda kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için sahip oldukları tecrübe, yetenek ve bilgilerini göstererek yürüttükleri faaliyetler bütünü olarak ifade edilmektedir (Akdoğan, 2008). Bireyin toplumsal hayatındaki konumunu belirlemesi ile bireyin, toplumsal yaşamda sosyal sistemin akışına olan etkisiyle toplumların yaşamlarının merkezine yerleşmiş olan meslek bu yönüyle çok boyutlu bir kavramdır (İlhan, 2004). Mesleklerin yalnızca mensubu olduğu kişiler açısından değil; aynı zamanda toplum açısından da yaşamsal işlevleri olduğu bilinmektedir. Mesleklerin; kişilerin toplum içerisindeki yerini ve topluma katılımlarını belirlemedeki etkileyici rolleri toplumsal açıdan önemini yansıtmaktadır (İlhan, 2008). Özet olarak meslek ilgili alana dair eğitimlerin alınması sonucu yürütülebilen, kişilere belirli maddi ve manevi kazançlar sağlayan, kişilerin günlük yaşamlarında belirli zamanlarını ayırarak bilgi ve becerilerini aktardıkları faaliyetler bütünüdür.

Algı, kişilerin çevrelerindeki anlamları tanımlamaları için duyumsal izlenimlerini düzenledikleri ve yorumladıkları süreç olarak tanımlanmaktadır (Robbins ve Judge, 2014: 168). "Meslek algısı, toplumların o mesleğe ilişkin hislerinin, düşüncelerinin ve alana özgü mesleki eğitimi nasıl gördüklerinin kavramsal bir tanımıdır" (Tarım, 2013: 8). Meslek, mensubu olan bireye toplumda sosyal bir statü kazandırmasının yanı sıra sosyal çevresinde edindiği bu statünün saygınlık seviyesinin oluşumuna da temel oluşturmaktadır. Bir meslek, mensubu olan kişiye toplum içerisinde ne kadar saygınlık kazandırıyor ise prestijli bir meslek olarak algılanması da o kadar yüksek olmaktadır. Meslekler, itibarları, yarattıkları iş tatmini, fonksiyonellikleri, kişilere yükledikleri kimlikler ile bireyleri toplumda sosyal ayırıştırıcı unsurlara sahip olmaları nedeniyle her meslek her toplumlarda farklı prestije sahiptir (İlhan, 2004). Bu duruma bağlı olarak meslekler toplumda kişilerin geçimlerini sağlamak için sürdürdükleri ekonomik faaliyetler olarak bilirse de özünde sağladığı manevi kazançlarında etkisiyle yalnızca ekonomik kazanım yaratmanın ötesine geçmektedir. Kişilere statü, gereksinimlerini karşılama, çevre edinme, belirli yaşam standartlarına ulaşma gibi maddi veya manevi birçok getirisi vardır. İşte meslekler toplum tarafından bu getirilerine, yarattıkları toplumsal faydaya, mensubu olduğu kişilere sağladığı faydalara göre değerlendirilmekte ve o oranda prestijli algılanmaktadır. Toplum tarafından mesleklere atfedilen bu prestij aslında onların algılanma şekillerini yansıtmaktadır. Meslek seçimi insan hayatında önemli bir karardır.

Ensari ve Alay (2017: 409), bireylerin seçtiği mesleğin sadece bireyin ne iş yapacağı değil, yaşam standardını, tarzını ve sosyal yaşantısını belirlediğini vurgulamaktadırlar. Bu noktada bir mesleğe bireyler tarafından atfedilen özellikler onun gelecekteki yaşam şeklini de etkileyeceğinden mesleğin algılanış şekli meslek seçiminde önemli bir rol oynamaktadır.

2.2.2. Türkiye’de Değişen Meslek algısı

Geçmişten günümüze kadar insanların seçtikleri meslekler toplum içerisinde ortaya çıkan değişikliklerle birlikte farklılaşmış, yaşanan toplumsal olaylar ve halkların yaşayış biçimleri meslekleri algılama şeklini etkilemiş ve bu durum mesleki popüleriteye de yansımıştır. Zamanla yaşanan toplumsal, özellikle teknolojik gelişmelerle meslek yapıları da değişmiştir. Kemerlioğlu (1973) bu durumu; mesleki modellerin, yöntemlerin zamanla ve akışında yer aldığı sosyal hayattaki değişimlerle paralel olarak kesintisiz değişimi şeklinde ifade etmiştir. Meslekler aynı zamanda toplumsal fayda yarattıkları için zamanla farklılaşan toplumsal hayatla birlikte değişen gereksinimlere de yanıt vermesi gerekmiştir. Bu nedenle mesleklerin yapılarında, türlerinde, niteliklerinde, işlevlerinde, yarattıkları sosyal değerlerde, gerektirdikleri becerilerde de yaşanan sosyal değişimlere bağlı olarak farklılıklar meydana gelmiştir. Böylelikle prestijli meslekler de bu süreye uygun olarak her dönem farklılık göstermiştir. Mesleklerin toplumsal saygınlıklarındaki farklılaşma algılanma boyutlarına yansımıştır. Meslekler geçmişten süregelen toplumda sağladığı saygınlık getirisi ve maddi getirilerine göre değerlendirilmiştir. Toplumların mesleklerle ilgili algıların da zamanla yaşanan değişim mesleklerle dönemsel olarak altın çağlarını yaşatmıştır (TEDMEM, 2014). Örneğin, Tanzimat dönemi öncesinde Osmanlı toplumunda zanaatkarlık (Doğan, 2012: 69) popüler bir meslek olarak algılanırken, Tanzimat ilanından sonra esnaf teşekküllerinin kaldırılması zanaatkarlık mesleğinin toplumdaki algısını olumsuz etkileyerek mesleğin altın çağının kapanmasına sebep olmuştur (Öztürk, 1990: 25). Osmanlı toplumunda duraklama ve gerileme dönemlerinde din görevliliği ve memuriyet meslekleri o dönemin genç jenerasyonu tarafından en çok ilgi gören meslekleri olurken, sanayi devrimi sonrasında fabrikaların hızlı ve verimli üretime geçmesi ile işgücü yönetimi önem kazanmaya başlamış “idar-i amirlik” günümüze kadar gözde meslekler içinde yerini korumuştur. (Ülken,1994: 235).

Günümüzde sayısallaşma ve otomasyonun günlük yaşam faaliyetlerimiz içerisine girmeye başlamasıyla bilişim teknolojileri gündemdeki yerini almıştır. Bilgi işçiliği ve vasıflı iş gücünün en çok önem arz ettiği, dijital ekonominin arttığı, araştırma ve inovasyonun hızla ilerlediği bir süreç başlamış (Barışık ve Yirmibeşciçik, 2006: 40) ve her meslekte olduğu gibi yönetim bilimlerinde de teknoloji tabanlı değişimler baş göstermiş, “dijital dönüşüm” “endüstri 4.0” gibi terimler ile yeni gündemler ön plana çıkmıştır.

İlgili yazında, mesleklerin bireyler tarafından algılanışı ölçmek amacıyla pek çok çalışma bulunmaktadır. Üredi (2010), öğretmenlik mesleğine dair algıyı, Yokuş ve diğerleri (2013), müzik öğretmenliğine yönelik meslek algısı, Üredi ve Üredi (2014), sınıf öğretmenliğine yönelik meslek algısı, Taşkın Yılmaz ve diğerleri (2014), hemşirelik ve ebelik mesleğine dair algıyı, Özmen ve Çetinkaya (2016) hemşirelik mesleğine yönelik meslek algısı, Özen ve Sultan (2017) finans öğrencilerinin meslek algısını incelemişlerdir.

2.3.İşletme Yönetiminin Değişen Mesleki Algısı

İşletmecilik tarihinde, 1900’lü yıllarında başlarında işletme yönetiminin bilimselleşmesi ile birlikte üniversite-sanayi işbirliği içerisinde önemli bir yer tutan işletme eğitimi, hem lisans hem de yüksek lisans tercihlerine yansımıştır. Amerika’da işletme okulları, 1960’larda 3.200 olan mezun sayısını, 1990’larda 100.000’lere çıkarmış ve 2000’ler sonrası stabil bir şekilde her sene 250.000 civarında lisans ve yüksek lisans işletme mezunu vermeye devam etmiştir (Pfeffer ve Fong, 2002). Ancak işletme eğitiminin kazandırdığı meslek algısı konusunda 2000’li yıllardan itibaren bazı soru işaretleri olduğu ilgili yazında gözlemlenmektedir. Pfeffer ve Fong (2002), “İşletme Okullarının Sonu” ve Bennis ve O’Toole, (2005), “İşletme okulları nasıl yolunu kaybetti?” isimli makalelerinde, işletme eğitimi ile kazanılan yetkinlikleri eleştirmişler ve gerek lisans gerekse yüksek lisans eğitiminin yönetici olarak çalışma imkanı tanınması konusundaki belirsizliğini ve kariyer başarısı sağlama konusundaki yetersizliğini eştirmişlerdir. Grey (2004) ve Havanini (2005), İşletme Okullarının değişen algısını düzeltmek ve iş hayatına daha faydalı hale getirmek için geleceğin işletme okullarının nasıl olması gerektiği ile ilgili önerilerde bulunmuşlardır.

Ülkemizde de işletme okullarının benzer süreçlerden geçtiği gözlemlenmiştir. Türkiye’de 1992 yılında 23 devlet üniversitesi varken, 2017 yılı itibarıyla 112’si devlet üniversitesi olmak üzere 185 üniversite bulunmaktadır (YÖK, 2018). Bu hızlı gelişim ve değişim sürecinde, sadece 2010 yılından bu yana işletme bölümlerinin kontenjanları %21 oranında artmış, ancak bu kontenjan artışları ile ters orantılı olarak 2010 yılında kontenjanların dolma oranı %99 iken, 2017 de bu oran %62,7 olmuştur. Ancak işletme okullarının değişen algısına dair ilgili ulusal yazında henüz yeterli kaynak bulunmamaktadır.

Değişen işgücü ve yönetsel yeteneklere olan ihtiyacın sürekli artmasına karşılık, işletme eğitimi özelinde yönetim bilimlerinin mesleki algısını, her sene yapılan üniversite sınav tercihlerinde boş kalan kontenjanlar ile bu araştırmaya konu olmuştur. Yöneticilik ve işletme eğitimi bağdaştıran gençlerin mesleki algıları, üniversite tercihi yapan gençlerin “neden işletme” veya “neden işletme değil” sorularına verdikleri cevapların özünü de içinde barındırmaktadır.

3. YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Amacı ve Hipotezleri

Bu araştırmanın amacı, farklı yaş grupları için işletme eğitimi ve işletmeciliğe yönelik algının farklı olup olmadığını ve hangi açılardan farklı olduğunu tespit etmektir.

Çalışma, İstanbul'da yaşayan farklı yaş gruplarına sahip bireyler üzerinde yapılmıştır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde bu çalışma; Amacı bakımından farklı yaş grupları arasında işletme eğitiminin ve işletmeciliğe dair algıyı açıklıyor olması itibarıyla açıklayıcı araştırma yöntemine sahiptir. Çalışma türü olarak uygulamalı bir çalışmadır. Çalışmanın tasarım modeli nedensel bir bağlam içermektedir. Çalışmanın temel sorusu çalışmanın amacıyla doğru orantılı olarak 'Farklı yaş grupları için işletmecilik mesleğine ait algı farklı mıdır?' sorusu üzerine kurulmuştur. Bu nedenle çalışmanın ana hipotezleri:

H0: Farklı yaş grupları arasında işletmecilik mesleğine ait algıda bir farklılık yoktur.

H1: Farklı yaş grupları arasında işletmecilik mesleğine ait algıda bir farklılık vardır.

3.2.Araştırmanın Evreni ve Kullanılan Ölçekler

Çalışmanın evrenini İstanbul'da yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Basit tesadüfi örneklem yöntemine göre ana kütleyle ilişkin standart sapma ve varyanslarının bilinmediği durumlarda örneklem tespiti $n = (p(p-1) / (e/Z)^2)$ formülüne göre belirlenmek durumundadır (Kurtuluş, 1985; 234). Buna göre, % 95 güven sınırlarında % 5 hata payı ile bu araştırmanın örneklemini 384 birey olarak hesaplanmıştır.

Bireylerin tamamına basit tesadüfi örnekleme türü ile e-posta yoluyla anketler ulaştırılmış ve geri dönüş yapılan anket sayısı 399 olmuştur. Bu şekilde araştırmanın örneklemini 399 olarak ele alınmıştır. Örneklemde yer alan bireylerin işletmecilik ile ilgili algısını değerlendirmek için Kohler ve Edwards (1990) tarafından 306 lise öğrencisinin hemşirelik algısını ölçen ve 42 sorudan oluşan likert tabanlı geliştirilen, Phillips (1996) tarafından Hemşirelik İmajı Algıları ve Duyguları Çeşitli Hemşirelik Öğrencilerinin Özerkliği Eğitim Seviyeleri üzerine yapılan bir çalışmada kullanılan ve Dost ve Bahçeçik (2015) tarafından düzenlenen hemşirelik mesleğine yönelik imajı ölçmek için kullanılmak üzere düzenlenen ölçekten uyarlanmıştır. Dost ve Bahçeçik tarafından düzenlenen ölçek için gerekli tüm çalışmalar yapıldıktan sonra güvenilirliği ve geçerliliği çalışmanın sonucuna göre oldukça yüksek (Cronbach's alfa katsayısı = 0.88) belirlenmiştir.

4. BULGULAR

Araştırma veri toplama ve analiz yöntemine göre nicel bir çalışmadır. Bu doğrultuda araştırmaya konu olan değişkenler arasındaki ilişkiyi test etmek için, SPSS 22 paket programı ile faktör ve güvenilirlik analizler ile Anova fark testleri yapılmıştır.

4.1.Sosyo- demografik özellikler:

Araştırma kapsamında dahil edilen çalışanların sosyo-demografik özellikleri şu şekildedir: toplam 399 kişinin 229'u kadın, 169'u erkektir. Araştırmaya katılanların %24'ü lise öğrencisi, %9'u lise mezunu, % 35'i üniversite öğrencisi, %26'sı üniversite mezunu, %5,5'ise daha üstü eğitimlidir. Yaş aralıklarına göre %38'i 20 yaş altı, %31'i 20-30 yaş arası, %32'si ise 30 yaş üzeridir.

4.2.Değerler ve motivasyon değişkenlerine ait faktör analizleri:

Çalışmada değişkenlere öncelikle faktör analizi uygulanmıştır. Faktör dağılımında, örneklem yeterliliğini ölçmek için Kaiser-Meyer- Olkin (KMO) testi yapılmıştır. KMO oranının 0,5 in üzerinde olması veri setinin faktör analizi yapmak için uygunluk seviyesinin yüksek olduğunu gösterir (Sipahi vd.,2012:54). Bu çalışmadaki KMO değeri 0,768 Chi-Square Bartlett's Test değeri ise 2117,350'dir.

Yapılan faktör analizi sonucunda işletmecilik mesleğine dair algının 5 alt boyuttan oluştuğu ve bu alt boyutların toplam varyansın %56,7'sini açıkladığı görülmüştür. Tablo 1'de işletmecilik meslek algısı değişkenine ait faktör ve güvenilirlik analizi sonuçları yer almaktadır. Elde edilen değerler ölçeklerin güvenilir olduğunu göstermektedir.

TABLO 1
İşletme Meslek Algısına Ait Faktör ve Güvenilirlik Analizi

Faktörün Adı	Soru İfadesi	Faktör Ağırlıkları	Faktör Açıklayıcılığı	Güvenilirlik
STATÜ			14,598	0,76
	İşletme yöneticiliği düşük statülü bir meslektir.	0,754		
	İşletme mezunu olmak düşük statülü bir meslektir.	0,748		
	İşletme yönetimi mezunları sadece patronlar ne derse onu yaparlar.	0,66		
	İşletme yönetimi mezunları hoş olmayan işlerle uğraşmak zorundadır.	0,643		
	İşletme yönetimi mezunları az para kazanır.	0,605		
	Sadece erkekler yönetici olmalıdır.	0,554		
GEREKLİLİKLER			12,468	0,685
	İşletme yönetimi mezunları çok stres altında çalışır.	0,714		
	İşletme yönetimi mezunları çok sıkı çalışmak zorundadır.	0,687		
	İşletme yönetimi mezunları farklı konular hakkında çok şey bilmek zorundadır.	0,652		
	İşletme yönetimi yüksek derecede beceri gerektirir.	0,592		
FIRSATLAR			11,492	0,752
	İşletme yönetimi mezunlarının toplumda iyi bir imajı vardır.	0,778		
	İşletme yönetimi mezunları daima iş bulurlar.	0,753		

	İşletme yönetimi mezunlarının ilerlemek için daima fırsatları vardır.	0,659		
	İşletmecilik saygın bir meslektir.	0,642		
TEKNİK			10,49	0,666
	İşletme yönetimi teknik bir meslektir.	0,745		
	Tüm işletme yöneticileri bu mesleği yapabilmek için üniversite mezunu olmalıdır.	0,742		
	İşletme yönetimi mezunu olmak bir meslektir.	0,667		
	Yöneticilik bir meslektir.	0,596		
MASRAF			7,652	0,648
	İşletme yönetimi okulları masraflıdır.	0,854		
	İşletme yönetimi okullarına gitmeye herkesin maddi gücü yeter.	0,836		

Tablo 1'de görüldüğü üzere, Faktör Analizi sonrası işletme eğitimi ve işletmecilik mesleğine dair algının 5 faktör: mesleğin toplumda temsil ettiği statü, mesleğe ait gereklilikler, mesleğin temsil ettiği fırsatlar, mesleğin teknik olarak görülmesi ve eğitiminin masraflı olup olmamasıdır.

4.3.Hipotezlerin test edilmesi: Araştırma hipotezini test etmek için, Anova analizinden faydalanılmıştır. Böylece farklı yaş gruplarındaki bireylerin işletme eğitime dair algılarının farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. İlk olarak grup varyanslarının homojenliği test edilmiş, tüm faktörler için grup varyanslarının eşitliği kabul edilmiştir (F 1 =0,179, F 2= 0,181, F3= 0,317, F4= 0,994, F5= 0,581 > 0,05). Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçları Tablo 2 de yer almaktadır.

Tablo 2 de görüldüğü üzere F1, F2 ve F3 için , p değerleri 0,05 den küçük olduğu için H0 reddedilecektir. Bu sonuç neticesinde F1, F2 ve F3 için H1 kabul edilmiştir. Bu durum şöyle yorumlanmaktadır: işletmenin sağladığı statü, gereklilikler ve fırsatlar konusundaki algı yaş gruplarına için farklılık göstermektedir.

TABLO 2.
Meslek Algısı ve Yaş Grupları Anova Testi

Meslek Algısına ait Faktörler	F	Sig.
F1	4,309	0,014
F2	5,886	0,003
F3	9,485	0,000
F4	0,671	0,512

F5	1,519	0,220
----	-------	-------

Hangi grupların farklı olduğunu bulmak için ikili karşılaştırma testlerinden Scheffe ve Tukey testleri uygulanmıştır. Bu testler sonucunda;

- 30 yaş üstü bireylerin 20 yaş alt bireylere göre işletmeciliğin sağladığı statüyü daha yüksek buldukları ($\mu < 20 = 2,15$, $\mu > 30 = 2,4$, $p = 0,014$)
- 20 yaş altı bireyler 20 yaş üstü bireylere göre işletmecilik yapabilmek için gereklilikler (beceri-kabiliyet-işin zorluk derecesi) konusunda daha az beklenti içindedirler ($\mu < 20 = 3,45$, $\mu > 30 = 3,73$, $p_1 = 0,008$ ve $p_2 = 0,032$)
- 30 yaş üstü bireyler 30 yaş altı bireylere göre işletme eğitimin sağladığı fırsatların daha fazla olduğunu düşünmektedirler ($\mu < 20 = 2,9$, $\mu > 30 = 3,42$, $p_1 = 0,000$, $p_2 = 0,001$)

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırma, farklı yaş grupları için işletme eğitimine ve işletmeciliğe yönelik algının farklı olup olmadığını ve hangi açılarından farklı olduğunu tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın hipotezi İstanbul il sınırları içerisinde farklı yaş gruplarından oluşan 399 kişi ile test edilmiştir.

Çalışmada temel olarak gençlerin, daha ileri yaşlardaki bireylere göre işletme bölümlerini ya da işletme mezunu olmayı nasıl anladıkları araştırılmış ve farklı yaş grupları altındaki bireylerin işletme ve işletme eğitimini algılaması açısından üç başlıkta farklılıklar görülmüştür; bu bağlamda yapılan anket çalışmasında insanların işletmecilik mesleğine dair algısının 5 başlık altında değerlendirildiği (mesleğin toplumda temsil ettiği statü, mesleğe ait gereklilikler, mesleğin temsil ettiği fırsatlar, mesleğin teknik olarak görülmesi ve eğitiminin masraflı olup/olmaması) görülmüştür. Yapılan hipotez testleri sonucu sadece üç faktör için (mesleğin sağladığı statü, mesleğin gereklilikleri ve mesleğin sağladığı fırsatlar) belirli yaş grupları arasında farklılıklar olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak; 30 yaş üstü yaş gruplarının işletmeciliğe atfettikleri statü ve işletme eğitimin yarattığı fırsat algısı, 30 yaş altına göre yüksek bulunmuştur. Bu durum yeni kuşakların işletme bölümlerini seçmek istememelerini açıklar niteliktedir. Keza yüksek lisans konusundaki taleplerin yüksek olmasına karşın işletme fakültelerindeki boş lisans kontenjanları bu bulgularla paralellik göstermektedir. Bir başka önemli bulgu ise 20 yaş altındaki bireylerin işletme yönetimine dair gereklilikler konusunda 20 yaş üstüne göre daha optimist olmalarıdır, bir başka deyişle işi ileri yaştakilere göre daha kolay görmeleridir. Popüler iş terminolojilerinin yaygınlığı, lise düzeyindeki MBA uygulamaları ve eğitim öğrenim döngüsünde sadece öğrenme üzerine odaklı olan yeni kuşak interaktif dijital veri ulaşımının kolaylığı bu tarz düşünceler için öncül görülebilir.

Sonuç olarak, işletme bölümlere azalan ilginin, işletme mezunlarının sosyal statüleri, bu eğitimin kazandırdığı beceri ve yetenekler ve yarattığı fırsatlar konusunda tatmin olması ya da işletme bölümüne ait üniversite eğitiminin öğrencileri bu yönde tatmin edecek şekilde gözden geçirilmesi önerilmektedir. Porter ve McKibbin (1998) işletme ve yönetim bilimleri fakültelerinden 400 dekan ile yapmış oldukları çalışmalarında, 21. Yüzyılda işletme eğitiminde (1) stratejik plan ihtiyacına (2) misyonlarını belirlemeye (3) iyi hazırlanmış müfredata (4) fakültenin iyi hazırlanması ve geliştirilmesine (5) Akredite olmasına (6) Hayat boyu öğrenme modelinin benimsenmesine (7) paydaş ilişkilerine dikkat çekmişlerdir. Friga, Bettis ve Sullivan (2003), İşletme Eğitiminin Değer Zincirinde bilgi yaratılması açısından 3 dönem tanımlamışlardır; birinci dönem kurumsal odaklı bilgi oluşumu (1950'lere kadar), ikinci dönem fakülte odaklı bilgi oluşumu (1999'a kadar) ve son dönem ise öğrenci odaklı bilgi oluşumu sürecidir. Yazarlara göre, bu yeni dönemde, internet teknolojilerinin de yardımı ile dijital öğrenme ve küresel işbirlikleri aracılığıyla işletmeciliğin hızlı değişimine işletme eğitimi de ayak uydurabilir. Grey (2004), çalışmasında işletme yönetimi eğitiminin eski yöntemlerle yapılmasının işletmeciliğin geleceğini iyi etkilemeyeceğine ve işletme eğitiminin yeniden gözden geçirilmesine ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Bu çalışma sonucunda, işletme eğitimi için, yeni jenerasyon tarafından ihtiyaç duyulan değişiklikler işaret ederek, işletme eğitimi ile ilgili değişikliklere gidilmesini doğrular niteliktedir. Benzer şekilde, Hua ve Lu (2018), üniversitelerin işletme fakültelerinde verilen girişimcilik eğitimlerinin temel sorunları olarak; mevcut yöntemlerin girişimciliği öğretme konusunda yeterli olmadığı ve uygulamaya yeteri kadar önem verilmediği gibi konulara dikkat çekmişlerdir.

Bu çalışmanın ve ilgili alan araştırmasının bir sonucu olarak, öncelikle işletme fakültelerine, yeni jenerasyonun gözünde işletme bölümlerinin giderek kaybolan saygınlığını geri kazandırma konusunda büyük rol düştüğü söylenebilir. Üniversiteler, sanayi ve diğer işletme okulları ile yapacakları işbirliklerine giderek ve simülasyon uygulamaları gibi teknolojik imkanlardan faydalanarak uygulamaya yönelik bir eğitim ile öğrencilere güncel yönetim becerileri kazandırmaları bir gereklilik gibi gözükmektedir. Günümüzün değişen şartlarına uygun yetişen işletmecilerin yetiştirilmesi ile bu eğitimi alan kişilerin iş bulma fırsatları artacak ve toplumdaki statüleri de daha iyi bir konuma gelmesi kaçınılmaz olacaktır.

Bu çalışmanın, işletme bölümlerine giderek azalan ilginin nedenini anlamaya yönelik ulusal yazında ilk çalışma olması ile ilgili yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

6. ARAŞTIRMANIN KISITLARI

Araştırmada, İstanbul il sınırları içerisinde bireylere ulaşılmıştır, bu bağlamda, çalışmanın genellenebilmesi için Türkiye çapında ve bir sonraki aşamada ise uluslararası örneklem hacminin arttırılmasının önem taşıdığı düşünülmektedir.

REFERENCES

- Akat, İ. Budak, G. ve Budak, G. (1999). İşletme Yönetimi, Fakülteler Kitabevi Barış Yayınları, İzmir.
- Akdoğan, H. (2008). İktisat ve İşletme Alanlarında Verilen Eğitim İçerisinde Meslek Etiğinin Yeri ve Önemi. Ekonomik Yaklaşım Dergisi, 19(67), 79-90.
- Alpugan O. (1995). İşletme Ekonomisi ve Yönetimi. İstanbul: Beta içinde Bolat, T.,
- Amatori, F. ve Jones, G. (2003). Giriş. In Amatori F., Jones G. (Eds.) Dünya İşletme Tarihi. Dost Kitabevi, İstanbul.
- Aytemiz S., Bolat O. ve Erdem B. (2014). Yönetim ve Organizasyon. 4.Baskı. İstanbul: Detay Yayıncılık
- Barışık, S. ve Yirmibeşçik O. (2006). Türkiye’de Yeni Ekonominin Oluşum Sürecini Hızlandırmaya Yönelik Uyum Çabaları. ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi,4: 39-62.
- Bennis, W. G.,ve O’Toole, J. (2005). How business schools lost their way. Harvard business review, 83(5), 96-104.
- Bonne, L. E., ve Kurtz, D. L. (2016). Çağdaş İşletme (Cilt 14). (A. Yalçın, Çev.) Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Can, H., Aşan, Ö., ve Aydın, E. M. (2006). Örgütsel Davranış. İstanbul: Arıkan Basım Yayım Dağıtım.
- Clark, P. ve Rowlinson, M. (2004). The treatment of history in organisation studies: Towards an ‘historicurn’? Business History, 46(3).
- Doğan, E.T. (2012). Zanaatkarlığın Günümüzde Yeniden Yorumlanması: Yeni Zanaatkarlık mı? ,Çalışma İlişkileri Dergisi, 1: 67-85.
- Dost, A., ve Bahçecik, A. N. (2015). Hemşirelik Mesleğine Yönelik İmaj Ölçeği Geliştirilmesi. Journal of Academic Research in Nursing, 1(2), 51-59.
- Eren, E. (2013). Yönetim ve Organizasyon. 11. Baskı. İstanbul: Beta Yayınları
- Ensari, M. Ş.,ve Alay, H. K. (2017). Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Demografik Değişkenler ile İlişkinin Araştırılması: İstanbul İlinde Bir Uygulama. Humanitas Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi 5 (10), 409-422.
- Friga, P. N., Bettis, R. A. ve Sullivan, R. S. (2003). Changes in graduate management education and new business school strategies for the 21st century. Academy of Management Learning & Education, 2(3), 233-249.
- Genç, N. (2005). Yönetim ve organizasyon: Çağdaş sistemler ve yaklaşımlar. Seçkin Yayıncılık.
- Grey, C. (2004). Reinventing business schools: The contribution of critical management education. Academy of Management Learning ve Education, 3(2), 178-186
- Hawawini, G. (2005). The future of business schools. Journal of Management Development, 24(9), 770-782.
- Hua, Z., & Lu, M. (2019). Analysis of the Path of Innovation and Entrepreneurship Development of Business Management Major. In 2018 8th International Conference on Education and Management (ICEM 2018). Atlantis Press.
- İlhan, S. (2004). Bazı Temel İşlevleri ve Artan Önemi Açısından Meslek. Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, 132-137.
- İlhan, S. (2008). Yeni Kapitalizm ve Meslek Olgusunun Değişen Anlamları Üzerine. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (21), 313-328.
- Kemerlioğlu, E. (1973). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Doktora Tezi. Erzurum'da Meslekler ve Sosyal Tabakalaşma. Erzurum
- Kohler, P. A. ve Edwards, T.A. (1990). High school student’s perceptions of nursing as a career choice. Journal of Nursing Education. 29(1):26-30.

- Kurt, M. (2016). İşletmecilik Tarihi: Özel Sayıya Giriş, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 45 : 2-8.
- Kurtuluş, K. (1985). Pazarlama Araştırmaları, İstanbul Üniversitesi Yayın No:3289, Venüs Ofset, İstanbul.
- Mirze, K. ve Ülgen, H. (2013). Stratejik Yönetim (Cilt 7). İstanbul: Beta.
- Özen, E.ve Sultan, Ö. Z. E. K. (2017). Lisans Düzeyindeki Finans Öğrencilerinin Meslek Algısı ve Beklentileri. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 31(1).
- Özkul, S. A. (2012). 19. Yüzyıl Türk Yükseköğretiminde İşleme Eğitimi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16, 223-241.
- Özmen, D. ve Çetinkaya, A.(2016). Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Algılarına Yönelik Nitel Bir Çalışma. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi, 18(1): 40-52.
- Öztürk, N. (1990). "XIX. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda Sanayileşme ve 1827'de Kurulan Vakıf +İplik Fabrikası", Vakıflar Dergisi, S. XXI:23-25
- Phillips, J. K. (1996). Perceptions of Nursing Image and Feelings of Autonomy of Nursing Students at Various Educational Levels. Senior Research Projects, 1-21.
- Pfeffer, J. ve Fong, C. T. (2002). The end of business schools? Less success than meets the eye. Academy of management learning & education, 1(1), 78-95.
- Porter, L. W. ve McKibbin, L. E. (1988). Management Education and Development: Drift or Thrust into the 21st Century?. McGraw-Hill Book Company, College Division, PO Box 400, Hightstown, NJ 08520.
- Robbins, S. P. ve Judge, T. A. (2014). Örgütsel Davranış (Cilt 14). (İ. Erdem, Çev.) Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Sabuncuoğlu, Z. ve Tüz, M. (2013). Örgütsel Davranış. Bursa: Aktüel Yayınları Alfa Akademi.
- Sipahi, B., Yurtkoru, E. S. ve Çinko, M. (2012). Sosyal Bilimlerde SPSS'le „Veri Analizi (SPSS Data Analysis for Social Sciences). İstanbul: Beta Publishing.
- Taşkın Yılmaz, F., Tiryaki Şen, H. ve Demirkaya, F. (2014). Hemşire ve Ebelerin Mesleklerini Algılama Biçimleri ve Gelecekte Beklentileri. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi, 1(3), 130-139.
- Tarım, S. (2013). Hemşirelerin Meslek Algılama Durumlarına Benlik Saygısının Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Manisa : Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- TDK. (2006). Güncel Türkçe Sözlük., http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gtsvearama=gtsveguid=TDK.GTS.5a6b48428d4e41.86932132 Erişim Tarihi: 26 Ocak 2018.
- TEDMEM. (2014). Öğretmen Gözüyle Öğretmenlik Mesleği. <https://tedmem.org/yayin/ogretmen-gozuyle-ogretmenlik-meslegi> Erişim Tarihi: 26 Ocak 2018.
- Ülken, Z.Ü. (1994). Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi (Cilt 4). İstanbul: ÜlkenYayınları.
- Üredi, L. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Education Sciences, 5(1), 290-313.
- Üredi, L.ve Üredi, I. (2014). Sınıf öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretim stillerinin yordayıcısı olarak öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(2).
- Yokuş, H., Yokuş, T. ve Kalaycıoğlu, Ş. G. (2013). The relationship between the perception of the teaching profession of music teacher potential candidates and their success in music special aptitude test. Fine Arts; 8 (1); 90-102.
- YÖK (2018). Üniversite bazında birim sayıları. <https://istatistik.yok.gov.tr/>

